

ཉམ་མཁའ་འབྲེལ་ཁུ་བཤེད་ཀྱི་ཉམ་མཁའ་འཁོར་འཁྱུར།

གཞོན་ནུང་ལྷན།

1963 ལོར། དཔངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་གྱི་ཆེས་ལུ་ཐོང་།
 གྱི་ཞིང་ཐན་པ་དང་ལུ་མོ་མི་རབས་གཉིས་ཀྱི་འཆོ་བར་གནམ་པ་
 ཟུ་འོག་ལུ་འཕྱར་པ་ལྟ་བུའི་འཕྱར་སྤྱུག་ལུང་བའི་གནམ་པ་རྫོང་།
 གླིང་གར་གྱི་བཅའ་སྒྲིལ་འདྲི་ཐུག་ཡོངས་སུ་རྒྱ་དྲུག་པ་རྫོང་པ་
 དང་དུས་མཚུངས་སུ། ཞིང་ཆེན་ཁག་གི་གནམ་པ་རྫོང་གླིང་གར་
 ཆོག་པ་པས་གཅིག་ཆེས་གཉིས་མཐུད་དང་གླིང་གར་འདྲི་ནང་།
 སྤྱིང་བྱས་པ་མ་ཟད། ད་དུང་སྤྱུག་པ་དང་། ཅིང་ཅུས་གླིང་གར་།
 ཉལ་བའི་གླིང་གར་མཉམ་དང་། རེ་བཞིན་སྤྱུག་པ་རྣམས་དང་ལུ་
 འབེལ་རི་མོ་མཉམ་གྱི་སྤྱོད་ཆ་ལུ་མཐས་པ་མ་ལ་ལ་བཞེན་ནས་ནང་།
 སར་འཁོབ་སྤོན་ཐུ་བྱུང་བུ་བྱས་པ་འདྲི་ནི་གནམ་པ་རྫོང་གླིང་གར་
 «ཕྱེས་མི་ཆོག་པའི་མི»ཞེས་པ་དེ་རེད། ལོ་དེ་60ལྷག་ཙམ་རིང་
 འབེལ་ཐུས་ཆེན་པོ་ལུང་བའི་ཐོད་སྤོངས་གནམ་པ་རྫོང་གླིང་གར་
 ཆོག་པ་པའི་གླིང་གར་བཅའ་སྒྲིལ་ཆོས་ཆེ་གའི་བྱས་ཤིག་ཡིན་པའི་
 «ཕྱེས་མི་ཆོག་པའི་མི»ཞེས་པར་ལོ་མང་རིང་ཐོད་གྱི་མི་མེར་ཆོང་།
 མཉམས་ནང་སྤྱིར་བཏང་གནམ་པ་ལས་མིན་པའི་རིན་མང་ཞིག་ལྟོན་
 ཡོད།

1978 ལོར། བོད་ལྗོངས་གནས་པ་རྒྱུན་སྒྲིལ་གསལ་ཆོག་པ་
པས་གནས་པ་རྒྱུན་སྒྲིལ་གསལ་ཆོག་པ་འདི་བརྒྱུན་སྒྲིལ་བྱས་ཤིང་། སྐབས་
དེ་དུས་ཀྱི་ལྗོངས་གསལ་གྱི་འདྲ་པར་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ནི་སྐུལ་ནས་ཆོ་
བའི་འབྲལ་སྟེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་གསལ་སྟེན་གྱི་འབྲལ་སྟེན་ཀླབ་
སྟེངས་ནི་བོད་ཀྱི་དུད་ཀླག་སྟེ་དང་། རྒྱུད་འདྲ་གི་གསལ་པོ་སྟེ་
ཐིང་ཐིང་དུ་གནས་པའི་གསལ་ཐིང་འདྲ་བའི་གསལ་གསལ་སྟེན་གྱི་གསལ་
དངོས་སྟེ་སྐུ་སྟེན་པ་དང་གནེས་སྟེ་མ་མཚམས། འབྲལ་སྟེན་པ་གསལ་པོ་
ནི་1967 ལོར་ཅན་ཅན་དེ་ལྗོངས་གསལ་སྟེ་བཞིན་གྱི་འབྲལ་སྟེན་པ་རྒྱུན་
སྒྲིལ་སྟེ་བའི་ཁག་གནེས་སྟེ་ཐིང་ཐིང་འབྲལ་སྟེན་པ་གསལ་པོ་དང་།
1979 ལོར། པེ་ཅིང་བརྒྱུད་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་བརྒྱུན་སྒྲིལ་བའི་བཟོ་བཟོ་
སྟེ་སྐུ་སྟེན་གསལ་ཆོག་པ་རྒྱུན་སྒྲིལ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་མཆོག་སྟེ་
བརྒྱུན་སྒྲིལ་བའི་བཟོ་བཟོ་སྟེ་གསལ་ཆོག་པ་རྒྱུན་སྒྲིལ་བའི་མཆོག་སྟེ་མཆོག་
འབྲལ་མཐའ་སྟེ་བའི་བཟོ་བཟོ་དང་དང་དང་དང་དང་དང་དང་དང་དང་དང་དང་དང་
ཆོག་སྟེ་མཆོག་སྟེ་ཐིང་ཐིང་འབྲལ་མཐའ་སྟེ་བའི་བཟོ་བཟོ་དང་དང་དང་དང་དང་
བརྒྱུན་སྒྲིལ་དང་། ཐིང་ཐིང་བརྒྱུད་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་བརྒྱུན་སྒྲིལ་བའི་མཆོག་
འབྲལ་མཐའ་སྟེ་བའི་བཟོ་བཟོ་དང་དང་དང་དང་དང་དང་དང་དང་དང་དང་དང་
ཐིང་ཐིང་དང་། ཐིང་ཐིང་འབྲལ་སྟེན་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་མཆོག་
ཐིང་ཐིང་དང་།

[illegible]

བཞོན་ཡོད། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐབས་དེ་དུས་
 ཀྱི་བོད་ཀྱི་ཞིང་བཀོའི་སྤྲལ་རུམ་ལུག་ནག་.....
 འཆོ་བའི་གཞོན་གྱས་དང་བརྗེ་སེམས་ཀྱི་.....
 གཞོན་གྱས་འོག་གི་སེམས་ཁམས་ཐད་ཀྱང་.....
 མཛོད་བའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་”ཅེས་བཤད།
 2019ལོར། ཀྱང་རྩ་མེད་མངའ་ས་ཁྱི་.....

མཐུན་ཀླུ་ལ་དང་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་70འཁོར་བར་ཞིག་བཟེལ་
 ལུ་ཆེད། བོད་མཛད་མ་གཏམ་བརྗོད་སྒྲིག་གར་ཚོགས་པས་སྒྲིག་.....
 གར་འདི་བསྐྱར་སྒྲིག་ཐེངས་གསུམ་པ་བྱས་ཤིང་། སྒྲིག་བརྟན་
 «ཞིང་བྱ»ནང་གི་དཀར་ཅག་བསྐྱར་བའི་མཛེས་རིས་ཀྱི་ལུགས་
 ལྟར་འོག་འབྲེལ་བའི་ཕ་རྒྱུད་བདག་གིས་གར་སྒྲིགས་ཀྱི་མཛེས་
 ཚལ་ལྟས་འགྲོད་དང་སྒྲིག་སྒྲིག་། དེ་བཞིན་འབྲེལ་ཆས་དང་བྱུག་
 རྩས་སོགས་སྒྲིག་གར་གྱི་གར་སྒྲིགས་ཚང་མ་ཚོས་གཤི་ཐལ་མདྲིག་
 ལ་ལྟས་འགྲོད་བྱས་པ་དང་། བརྟན་ལམ་ནང་དུ་གནམ་སྟོན་མི་
 སྐར་མའི་ལ་ཚལ་ལས་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་ལྟས་འགྲོད་བྱས་པ་མ་
 ཟད། མཐའ་བཞེས་ནུག་ནག་བཟོས་ཡོད། ལྟས་འགྲོད་འདི་ལྟར་
 བྱས་པར་བརྟན་ཞིང་བྱ་ལམ་ལུགས་འོག་གི་མི་མེར་དཀྲུག་མ་
 ཚོའི་ཡོད་ཐང་ཆད་པ་དང་འཆད་དུ་བྱུག་གི་བསམ་པ་གང་
 འེགས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད་ལ། པར་གཞི་འདིའི་གར་སྒྲིགས་
 མཛེས་ཚལ་ལས་དེ་མའི་གར་སྒྲིགས་འབྲེལ་སྟེན་ཐོག་དངོས་
 མཚོན་པོད་ལུགས་གཙོ་གནད་དུ་མཚོན་པར་འཕྱར་སྟེག་བྱང་
 ཡོད། གར་སྒྲིགས་ཐོག་ལེ་རབས་མི་འདྲ་བ་དང་། ས་ཆ་མི་འདྲ་
 བ། རྩ་དུས་མི་འདྲ་བ། མི་སྡེ་འབྲུགས་བརྟན་མི་འདྲ་བ་
 བཅས་ཀྱི་ཀླབ་མཛད་མ་བཟེ་བའི་ཐབས་ལམ་སྙུང་ཡོད་པས། མི་
 སྡེ་འབྲུགས་བརྟན་པར་ཚུན་བསྐྱར་བ་གང་འེགས་སྐབ་ཡོད།
 འབྲེལ་སྟེན་ཐེངས་བཞི་པར་གར་སྒྲིགས་ཐོག་གཞི་ནས་ཚོས་གཞི་
 ཐོག་མར་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐར་ལུའི་དར་དམར་ཡིན་ཞིང་།
 འབྲེལ་བའི་ཕ་རྒྱུད་བདག་གིས་སྒྲིག་གར་ནང་གི་གཞོན་ནུ་ལར་
 ཐོན་ཅན་བྱམས་པས་བཀ་ཤིས་ཀྱི་དུ་མི་རྒྱུག་པ་སྐྱབ་བར་སྤྱང་བའི་
 མཛུབ་དཀྱིལ་དང་སྐར་ལུའི་དར་དམར་བཟེལ་བ་བརྒྱབ་པ་དང་
 འབྲེལ་། སྒྲིག་བརྟན་«ཞིང་བྱ»ནང་གི་བྱམས་པའི་འབྲེལ་ཆེག་
 སྙུང་དེ་ཞིང་བྱ་ཞིང་ཆུའི་ཆུའི་འདྲ་བས་འདུན་མཚོན་པར་དབྱས་ཡོད།
 གར་སྒྲིགས་བཀོད་སྒྲིག་འདི་འདྲ་བས་ལམས། སྒྲིག་གར་རྩེས་
 མར་ཀྱང་གི་ཀྱང་ཁྱབ་དང་གིས་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་
 དམག་གི་འགྲོ་བའི་དེ་བོད་ཀྱི་ཞིང་བྱ་རྩམས་སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་
 མཚོ་ལས་བསྐྱབ་པས་ལུགས་མཚོན་ཆེད་ཆུང་གཞི་བཀོད་ཡོད།
 འབྲེལ་སྟེན་ཐེངས་བཅུན་པ་ནས་བཟུང་། གར་སྒྲིགས་ཐོག་
 མཚོམས་སྒྲིག་དང་། སྐར་ཚོགས་། ཉི་མ་དམར་པོ་བཅས་བཀོད་
 སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ཐོག་ནས་དང་གི་འདྲ་བེར་བོད་ཀྱིས་གཞི་
 ཡོངས་ལ་རིམ་གྱིས་འགྲོས་པ་དང་། མི་མེར་གྱི་འཚོ་བར་མཛེས་
 སྟུག་ལུང་བའི་རྩམ་པ་རིམ་བཞིན་མདོར་པ་མཚོན་ཡོད།

པར་གཞི་འདིའི་རྫོགས་ཀར་ནང་བཟུང་གིས་འབྲེལ་མཉམ་ནས་གྲྭ་
 འབྲེལ་སྟོན་བར་སྒྲུབ་མཚན་དར་རྒྱས་ནི་2007ལོར་ཉང་ཉེའི་རྫོགས་
 ཀར་རྫོབ་སྤྱིར་གྱི་ཁོད་དེགས་འབྲེལ་སྟོན་འཛིན་ལུ་ན་ནས་ཐོན་པའི་
 འགྲེལ་མཉམ་པའི་འབྲེལ་སྟོན་བར་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་འབྲེལ་སྟོན་འགྲེལ་
 རྒྱུགས་མ་ཐག་སྟོན་ཆད་འབྲེལ་སྟོན་ཐོངས་དང་པོ་ལྟ་སྤྱོད་པའི་
 ཉེད་མོ་བཟང་པོ་ཞིག་གིས་“དབང་འདུས་ཀྱན་པ་ཡང་བསྐྱར་
 གར་སྟེགས་ཐོག་སྟེབས་འདུག”ཅེས་བརྗོད་གྲུམ་པོ་དང་། གང་ལགས་
 གེན། གཟུགས་སྟེབས་ཆེ་ཆེན་བས་ཆགས་པའི་སྒྲུབ་མཚན་དར་
 རྒྱས་ཀྱིས་དབང་འདུས་ཀྱན་པ་ནང་བཞིན་འབྲེལ་ཐུབ་པས་པས་རེད།
 རྫོགས་ཀར་ནང་གཅེན་མོ་རྒྱལ་བ་འབྲེལ་མཉམ་གཞིན་ཅུ་འབྲེལ་
 རྒྱུན་མ་བཟོད་ནམས་རྫོབ་དཀར་གྱིས་“ད་ལྟའི་དུས་རབས་དང་
 རྒྱུད་ཁད་རིང་པོ་ཆོད་པའི་འབྲེལ་སྟོན་བར་ཞིག་འབྲེལ་བ་བྱའི་གོ་
 རྒྱུད་ཀྱི་དབང་འདུས་ལྟེན་ཆེན་ཞིག་རེད་ལ། རྒྱལ་སྤྱིར་གྱི་གོ་རྒྱུད་ཀྱི་
 གཞི་དེ་བས་གྱུར་རེད། གཤམ་ཀ་འཇམ་ཁེད་སྟེམ་ཆུང་པའི་རྒྱལ་བ་
 འི་གནས་ཚུལ་འཕྲད་རྒྱལ་ས་རྟག་ཏུ་སློབ་ཀྱི་ཆུང་ཡང་། གཅུང་
 མོད་ཤིག་གས་སྟེན་འོག་ཁོང་གིས་རིམ་བཞིན་བྱམས་པའི་བརྗོད་
 དང་པོ་ཆུང་བས་དང་། བྱམས་པའི་ཡར་ཐོན་གྱི་བསམ་སྟེན་འདི་
 འབྲེལ་སྟེན་འོག་ཁོང་གིས་མོ་སྟེམ་ལས་དབང་པོ་མོ་སྟེམ་རྒྱུད་ས་
 འཛིན་མོ་སྟེམ་པའི་མཉམ་མཐར་ཁྱེད་ལས་པའི་མཉམ་པའི་མཉམ་པ་གྲོན་
 པའི་ཐབས་ལམ་འཛོལ་མཉམ་དང་མཉམ་པའི་སྤྱོད་ཡོད་ཅེས་
 བརྗོད། འབྲེལ་ཁྱིམ་པ་ཆུང་བདག་གིས་“ཡོ་ཆུང་ལྟ་མོ་བཟང་
 པོ་ཞིག་གིས་རྫོགས་ཀར་འདི་བརྟུགས་རྒྱུ་མིག་ཆུ་གྲོན་གི་ཡོད།
 དེའི་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོ་ཆུང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གིས་དཔེ་དེ་རིང་མཉམ་པ་བྱུང་།
 ཁྱིམ་དུ་འོག་རྒྱུ་ས་རང་ཁྱོད་ཀྱི་སྟེ་པོ་ལགས་དང་མོ་སྟེམ་ལགས་ལ་སྟེ་
 ལུ་ལུར་ཐག་ལུ་གི་ཡིན། ཁོང་མོའི་དེ་སྟེམ་འཛོལ་བར་དཀར་ཀ་འདེལ་
 ག་ཆོད་ཡོད་པ་དང་དཀར་དཀར་དཀར་དཀར་གཞིན་གཞིན་གས་ཐུང་། རྒྱལ་སྤྱིར་
 ཏུར་ཐག་བྱམས་ནས་ཏུར་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་རང་ཆོག་གསོ་སྟོན་གནང་
 བར་དེ་ན་ལན་འཇམ་ལྱི་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཆ་དེ་དག་

① འདི་ནི་བོད་ཡུངས་གཏམ་བརྟན་བརྒྱུས་
གར་ཚོགས་པས་2008ལོར་འབྲེལ་པའི་གཏམ་
བརྟན་ཁྱེས་མི་ཚོག་པའི་(མི)ཞེས་པའི་
འབྲེལ་སྙན་གྱི་འདྲ་པར་ཡིན་པ།

② འདི་ནི་བོད་ཡུངས་གཏམ་བརྟན་བརྒྱུས་
གར་ཚོགས་པས་1964ལོར་འབྲེལ་པའི་གཏམ་
བརྟན་ཁྱེས་མི་ཚོག་པའི་(མི)ཞེས་པའི་
འབྲེལ་སྙན་གྱི་འདྲ་པར་ཡིན་པ།

③ འདི་ནི་1981ལོར་རྩུབ་པའི་ཆེན་
རྩུབ་པའི་ཁྱེས་གར་ཚོགས་པའི་རྫོང་ཁུལ་གིས་
རམ་དངོས་ཀྱིས་བླ་བུ་ཕེད་ཐོབ་པའི་ལོ་
ཅི་འདྲི་གུས་པར་རྩུབ་པའི་རྩུབ་པའི་ཁྱེས་
གར་གྱི་པར་གཤིས་ཁྱེས་མི་ཚོག་པའི་(མི)ཞེས་པ་
ནས་བཅས་པའི་རྩུབ་པ་བཞི་གཉིས་པའི་དེ་མང་
ཆེད་ལེན་གྱིས་འབྲེལ་སྙན་བྱས་པ།

④ འདི་ནི་བོད་ཡུངས་གཏམ་བརྟན་བརྒྱུས་
གར་ཚོགས་པས་2008ལོར་འབྲེལ་པའི་གཏམ་
བརྟན་ཁྱེས་མི་ཚོག་པའི་(མི)ཞེས་པའི་
འབྲེལ་སྙན་གྱི་འདྲ་པར་ཡིན་པ།

⑤ འདི་ནི་1978ལོར་བོད་ཡུངས་གཏམ་
བརྟན་ཁྱེས་གར་ཚོགས་པས་འབྲེལ་པའི་གཏམ་
བརྟན་ཁྱེས་གར་ཚོགས་མི་ཚོག་པའི་(མི)ཞེས་པའི་
འབྲེལ་སྙན་གྱི་འདྲ་པར་ཡིན་པ།

⑥ གཏམ་བརྟན་བརྒྱུས་གར་ཚོགས་མི་ཚོག་
པའི་(མི)ཞེས་པའི་འབྲེལ་པ་བརྒྱུད་ལ་གཞིགས་ནས་
བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས་པའི་སྒྲིག་གཞུང་གིས་རེད་
མིག་ཆུ་ཞེས་པ་1979ལོར་སྒྲིག་པར་བསྐྱར་
ཁོང་། འདི་ནི་སྒྲིག་བརྒྱུས་གྱི་འདྲ་པར་ཡིན་པ།

